

Een terug- en vooruitblik op het Kromhout- Kasperspad

Inhoudsopgave

Voorwoord door wethouder Marc Merx	3
Inleiding	4
Pijlers, thema's en instrumenten	5
Hotspot 1	8
Cornelis de Wittstraat	
Hotspots 2 en 3	10
Vrieseweg en Vrieseplein	
Hotspots 4, 5 en 6	12
Kasperspad, Kromhout en het daar tussengelegen speeltuintje	
Hotspot 7, 8 en 9	15
Sint Jorisbrug, Sint Jorisweg, Vlindertuin	
Een blik van buitenaf (OCD-cijfers)	18
Een blik op de toekomst	19
Financiën	20

Voorwoord

Nu doorpakken. Dat heeft het gebied Kromhout-Kasperspad nodig om de leefbaarheid en veiligheid in dit deel van Dordrecht verder te verbeteren. Het gaat om een bijzondere buurt, waar de situatie duidelijk minder gunstig is dan in de rest van de binnenstad of Dordrecht als geheel. Daarom kwam het college van burgemeester en wethouders twee jaar geleden met een actieplan. Alhoewel er forse stappen zijn gezet en de buurt positiever is gestemd, ervaren de buurtbewoners nog dagelijks overlast. Daarom moeten we nu doorpakken op de ingeslagen weg. Want iedere Dordtenaar hoort zich thuis veilig te voelen. Dat staat als een paal boven water.

Een mooiere, aantrekkelijkere en veiligere wijk maak je samen. Daar zijn we van overtuigd. Daarom hebben we ervoor gezorgd dat in deze wijk tal van partners de krachten hebben gebundeld. Onder meer bewoners, het Leger des Heils, de politie, Buurtwerk Dordrecht, de GGD en het kernteam overlast zijn samen aan de slag gegaan. Vanuit de pijlers sociaal, fysiek en veilig werken zij dagelijks aan verbetering. Dit doen ze onder de regie van een aandachtsregisseur die speciaal voor dit gebied is aangesteld. En de resultaten mogen er zijn!

In deze Voortgangrapportage zetten we op een rij hoe we de afgelopen jaren gezamenlijk hebben gewerkt aan het verbeteren van de buurt en wat we hebben bereikt. Het is fijn om te zien dat het oordeel van de bewoners over de wijk steeds iets positiever wordt. We hadden de ambitie het cijfer uit de veiligheidsmonitor voor 'prettig wonen in de buurt' wezenlijk te verbeteren. In 2020 kreeg Kromhout-Kasperspad nog het cijfer 6,0. In 2022 zijn we er in geslaagd dit te verhogen naar een 6,8. We zijn er nog niet, maar deze uitkomst laat zien dat we op de goede weg zijn.

Deze positieve trend is natuurlijk broos. Ieder incident en iedere gebeurtenis kan het broze positievere gevoel van veiligheid en leefbaarheid en de geboekte resultaten in een klap terugwerpen in de tijd. Bovendien moeten we ons er van bewust zijn dat maatschappelijke ontwikkelingen en met name de doelgroepen in het gebied altijd de nodige aandacht zullen vragen. Maar zowel bewoners als professionals hebben laten zien dat zij in staat zijn om grote stappen te zetten om de wijk te versterken. Iedereen die hieraan een bijdrage levert: heel veel dank en waardering voor jullie inzet! En ik heb er alle vertrouwen in dat als we met elkaar de schouders eronder blijven zetten we ook de komende periode positieve resultaten zullen boeken.

Marc Merx
wethouder Leefbaarheid
& overlastbestrijding

Inleiding

De leefbaarheid in het gebied Sint Jorisweg, Kromhout, Vrieseweg, Vrieseplein, en Kasperspad (hierna: aandachtsgebied) staat al geruime tijd onder druk door aanhoudende overlast- en onveiligheidsbeleving. Sinds 2017 is dit gebied daarom aangemerkt als aandachtsgebied. Het is een klein binnenstadsbuurtje van slechts een paar straten, waar ongeveer 1.000 mensen wonen. In het gebied zijn meerdere instellingen of bedrijven gevestigd die effect hebben op de leefbaarheid van het gebied. Zo is er op het Kromhout en het Kasperspad de dag- en nachtopvang van het Leger des Heils. Op de Sint Jorisweg is coffeeshop 't Geeltje gevestigd en voorheen was hier ook een Eritrees buurthuis gevestigd. Daarnaast zien we op de Sint Jorisweg verloederde woon- en winkelpanden. Op de Sint Jorisbrug hebben mensen uit een kwetsbare doelgroep een eigen woonadres of kamer. Ook dragen een braakliggend terrein en minder goed onderhouden panden bij aan de kwetsbaarheid van en de mate van leefbaarheid in het gebied. Door de strakke regie die we voeren in dit gebied verplaatst de overlast deels naar plekken die nabij het aandachtsgebied liggen. De overlast verspreidt en verdunt zich. Wij prefereren dit boven concentratie in één gebied.

In 2020 heeft de gemeenteraad besloten dat een krachtiger aanpak voor dit gebied gewenst is. Daarom is in 2020 het plan van aanpak 'Krachtige daden voor het gebied Kromhout-Kasperspad' vastgesteld. Dit plan van aanpak Kromhout-Kasperspad beschrijft de problematiek binnen het gebied en de beoogde (concrete) aanpak voor de komende jaren langs drie pijlers: sociaal, fysiek en veilig. Dit (ambitieuze) plan van aanpak gaf aanleiding voor het college en de gemeenteraad om een significante verbetering voor het gebied na te streven in de jaren 2020-2024. Om deze verbetering meetbaar te maken werd de veiligheidsmonitor van de gemeente Dordrecht als algemeen uitgangspunt vastgesteld. In 2019 kreeg Dordrecht als geheel een 7,3 voor 'prettig wonen' van haar inwoners. De Binnenstad van Dordrecht scoorde hierbij een 7,6, terwijl het gebied Kromhout-Kasperspad een 6,0 kreeg. Als doel werd gesteld om eind 2024 hetzelfde leefbaarheidscijfer als de Binnenstad (7,6) te behalen. Om dit te bereiken werd eind april 2020 een aandachtsregisseur aangesteld om de aanpak te coördineren en verder uit te bouwen.

Tweemaal per jaar wordt de gemeenteraad volgens afspraak over de voortgang van het plan van aanpak via een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld. Er is gestart met de tweede helft van de looptijd van het plan van aanpak. Daarom staan we in deze rapportage uitgebreider stil bij onze inzet tot nu toe, de resultaten die we hebben bereikt, maar ook wat ons nog te doen staat. Eerst geven we een korte toelichting op de locatie overstijgende thema's die in het gebied spelen en het instrumentarium dat we tot onze beschikking hebben. Daarna beantwoorden we per sub gebied de volgende drie vragen: Wat hebben we gedaan? Wat hebben we bereikt? Wat gaan we doen? In het hoofdstuk 'een blik van buitenaf' werpen we een blik op de resultaten van de jaarlijkse herhaalmeting van de leefbaarheids- en veiligheidsbeleving van bewoners van het gebied, uitgevoerd door het Onderzoekscentrum Drechtsteden (hierna: OCD). De resultaten van het onderzoek treft u aan in de bijlage. Tot slot gaan we in op waar we ons de komende jaren nog op richten.

Pijlers, thema's en instrumenten

Hotspot 1

Cornelis de Wittstraat

Hotspot 2 3

Vrieseweg en Vrieseplein

Hotspot 4 5 6

Kasperspad, Kromhout en het daar tussengelegen speeltuintje

Hotspot 7 8 9

Sint Jorisbrug, Sint Jorisweg, Vlindertuin

Pijlers, thema's en instrumenten

Met het plan van aanpak streven we naar een verbetering van de leefbaarheid en veiligheid in het aandachtsgebied. Met het begrip leefbaarheid wordt aangegeven hoe aantrekkelijk en/of geschikt een gebied is om er te wonen, te werken of te recreëren. Om een verbetering van leefbaarheid te realiseren, worden de opgaven in samenhang bekeken én aangepakt.

Uit onderzoek weten we bijvoorbeeld dat het schoonhouden en onderhouden van leefomgeving leidt tot een afname van de ervaren overlast. En een minder verloederde omgeving werkt weer preventief op andere vormen van overlast. Kortom, het één hangt met het ander samen. Daarom hanteren we in de aanpak drie pijlers: sociaal, fysiek en veilig. In het gebied zetten we specifieke instrumenten in die moeten bijdragen aan een (of meerdere) pijler(s). De inzet hiervan – wat en in welke mate – vraagt maatwerk per specifieke plek, de zogenaamde **hotspot**. Dit betekent dat we in samenwerking met diverse clusters en teams van de gemeente, partners en bewoners per locatie onze inzet bepalen en dit continue bijsturen.

Een aantal thema's en instrumenten is algemener van aard en daarmee locatieoverstijgend. Thema's die in heel het gebied spelen zijn onder meer het veiligheidsgevoel, verkeersveiligheid, overlast in de openbare ruimte, wens tot vergroening en verbetering van de fysieke leefomgeving (sloop & nieuwbouw). Een aantal instrumenten zetten we op meerdere locaties in, namelijk:

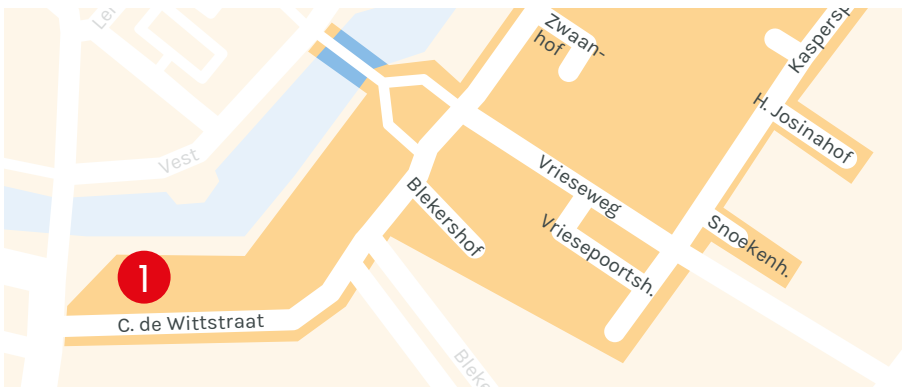
- Het periodiek informeren van bewoners via een huis-aan-huis nieuwsbrief en de inzet van social media.
- Het schoonhouden van het gebied op beeldkwaliteitsniveau A.
- De personele inzet van Boa's en SUS-wachten.
- Het hanteren van een alcoholverbod.
- Het hanteren van een samenscholingsverbod.
- Het opleggen van wijk- en gebiedsverboden aan notoire overlastveroorzakers.
- Preventief fouilleren op grond van het feit dat het gebied als veiligheidsrisicogebied is aangewezen.
- Het juridisch instrumentarium op grond van de Opiumwet.
- Het hanteren van een persoonsgerichte aanpak van notoire overlastgevers.

Samenwerken-op-straatniveau

Om de door bewoners genoemde geprioriteerde problemen effectief en efficiënt aan te kunnen pakken heeft de aandachtsregisseur tweewekelijks een 'samenwerken-op-straatniveau' overleg. Deelnemers aan dit overleg zijn de politie, het Leger des Heils, een adviseur van Wijkadvies, Buurtwerk en Handhaving.

Dit overleg biedt ook de mogelijkheid om trends en ontwikkelingen in de buurt te monitoren en daarop te anticiperen. Daarnaast heeft de aandachtsregisseur periodiek overleg met het bewonersplatform de Buurtplu en het Actiecomité Kromhout-Kasperspad, waar op basis van specifieke agendapunten ook andere samenwerkingspartners bij aansluiten.

1 Cornelis de Wittstraat

Bij start van het plan van aanpak kende deze locatie veel overlast van alcoholisten. Ook was zeer regelmatig sprake van bedelen bij passanten en winkelend publiek.

Wat hebben we gedaan?

In overleg met Dirk van de Broek is er op bepaalde momenten van de dag een winkelbeveiliging ingezet. De ondernemer is verzocht om de verkoop van goedkoop bier te beperken, omdat duidelijk werd dat de overlastveroorzakers juist deze goedkopere biersoorten kochten. De ondernemer heeft aangegeven hier, op basis van economische redenen, niet aan mee te willen werken.

Daaropvolgend is de hotspot opgenomen als alcoholverbodszone en daarmee een vaste locatie waar wijkagent, team handhaving en SUS-wachten hun capaciteit op richten en bij overtredingen optreden. De SUS-wachten worden op deze locatie inmiddels als 'bierpolitie' gezien door de overlastgevende doelgroep. De continuering van het cameratoezicht draagt bij aan een snelle opvolging van meldingen of signalen van overlast.

Wat hebben we bereikt?

Het aantal overlastsituaties is volgens de politie en team Handhaving in vergelijking met twee jaar geleden afgenomen en het ingestelde alcoholverbod maakt, in combinatie met het cameratoezicht, effectief (repressief) optreden mogelijk. Het bewonersplatform Buurtplu en het Actiecomité hebben aangegeven geen significante verbetering te zien, omdat er nog zeer regelmatig politie bij de locatie wordt waargenomen. Deze waargenomen inzet is echter voornamelijk gericht op bestrijding van winkeldiefstallen.

De nieuwe alcoholwetgeving maakt het mogelijk om een gebied, waarvan feitelijk kan worden vastgesteld dat er sprake is van onevenredige alcoholoverlast, aan te wijzen als alcoholoverlastgebied. Hiermee kan vanuit een burgemeestersbevoegdheid de verkoop van alcohol in dat gebied worden beperkt. Vooralnog is de overlast echter niet van dusdanige aard dat inzet van deze bevoegdheid wordt overwogen.

Wat gaan we doen?

We vervolgen cameratoezicht in het gebied, zodat politie en handhaving snel opvolging kunnen geven aan signalen van overlast. Eind 2023 wordt de inzet van het cameratoezicht geëvalueerd. Daarnaast handhaven we de inzet van SUS wachten en organiseren we gerichte overlastacties waarbij politie en handhaving repressief optreden.

2

Vrieseweg en Vrieseplein

3

De Vrieseweg kent bij de start van het plan van aanpak geen specifieke overlast. De ondergrondse container aan Vrieseweg is een hotspot voor het bijplaatsen van afval. Het Vrieseplein fungeerde – bij de start van de aanpak – als verzamellocatie voor een specifieke doelgroep (alcoholisten). Dit zorgde voor een onveilig gevoel bij passanten, bewoners en bezoekers van de casino's. Uitbaters van de casino's werden bij het sluiten van het pand (vanwege onveiligheidsgevoelens) naar hun auto's begeleid door vaste klanten. Aan de Vrieseweg bevonden zich twee verloederde panden, een voormalige groenteboer en het pand van Baccara, zoals dit in de volksmond wordt genoemd.

Wat hebben we gedaan?

Door een mix van maatregelen (cameratoezicht, het alcoholverbod Vrieseplein, het fysieke toezicht van politie en wijkhandhavers en de vestiging van de Buurtkamer) is het Vrieseplein niet langer een 'hangplek' voor de overlastgevers.

Uit gesprekken met buurtbewoners en casino-uitbaters blijkt dat de casino's nagenoeg geen overlastgevende bedrijven zijn. Om in de toekomst meer spreiding van speelhallen te kunnen realiseren (zoveel mogelijk uit de woonwijken) is het Speelhallenbeleid gewijzigd. Voor de huidige exploitanten is overgangsrecht vastgesteld. Hun vergunningen blijven nog 15 jaar geldig. Binnen die looptijd mag eenmalig worden verhuisd.

In september 2022 is een formele buurtkamer gerealiseerd, waarin bewoners en organisaties samenkomen voor uiteenlopende zaken. Er vinden bewonersactiviteiten plaats (crea-club, kinderactiviteiten, soep met brood middagen voor ouderen), trainingen (brandweerverlichting, reanimatietraining) en bijeenkomsten (Bewonersplatform, wijkveiligheidsoverleg) plaats. Naast de buurtkamer is een politie servicepunt gerealiseerd, die door de wijkagenten van het centrum en '19e-eeuwse Schil' als uitvalsbasis wordt gebruikt voor hun werkzaamheden.

Het pand van de voormalige groenteboer is verbouwd tot vijf kleine appartementen. De fysieke uitstraling van deze appartementen geeft aanleiding voor de aandachtsregisseur om met de verhuurder verbeterpunten te verkennen. Voor het pand van Baccara is inmiddels een omgevingsvergunning verstrekt om tot nieuwbouw over te gaan.

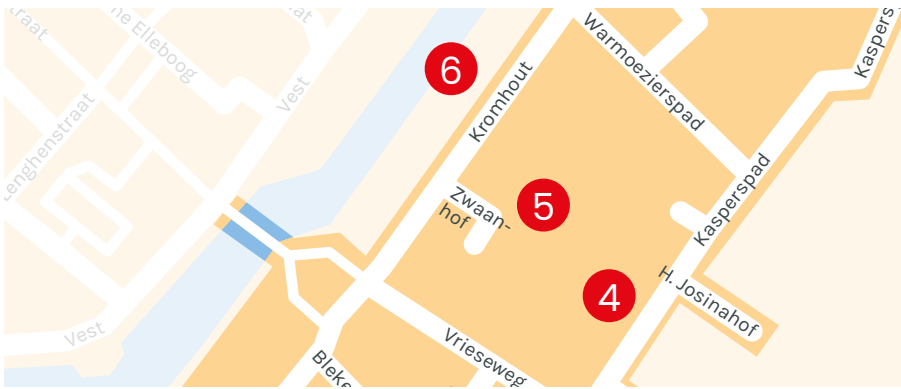
Wat hebben we bereikt?

De subjectieve veiligheid van passanten, bewoners en casino exploitanten is verbeterd en het straatbeeld is positief veranderd. Met de vestiging van de buurtkamer en het politieservicepunt zijn de politie, buurtwerk en gemeente zichtbaar en sneller vindbaar in de buurt.

Wat gaan we doen?

Met de verbouwing van het voormalige Baccara pand hopen we het straatbeeld nog meer te verbeteren. We richten ons ook op het door ontwikkelen van buurtkameractiviteiten, waarmee we meer bewoners bereiken. Daarnaast werken we aan het verstevigen van het Vrieseplein als 'activiteitenplein' voor de buurt. Hierin speelt bewonersparticipatie een belangrijke rol. Naast de inzet van de gemeente, samenwerkingspartners en bewoners gaan we het gesprek aan met ondernemers in de buurt om hen te vragen wat zij kunnen bijdragen aan verbetering van de buurt. Belangrijk aandachtspunt is het (structureel) borgen van de aanwezigheid van de buurtkamer na beëindiging van het plan van aanpak. We vervolgen de projectmatige deelname aan initiatieven gericht op een schonere omgeving en de focusaanpak handhaving op schoon.

4 Kasperspad, Kromhout 5 en het daar tussengelegen speeltuintje 6

Op deze plekken werd met name overlast ervaren van alcoholisten en zwerfvuil. Deelnemers van het Leger des Heils (hierna: LdH) speelden daar soms een rol, waarbij een kleine groep in het bijzonder een groot deel van de overlast veroorzaakte. Daarnaast gaf het hek aan de achterzijde van het LdH aan Kasperspad-zijde veel geluidsoverlast.

Wat hebben we gedaan?

Om fysieke verloedering tegen te gaan, hebben we in het gebied extra ingezet op het verwijderen van zwerfvuil door het Buurt Service Team (hierna: BST) en het LdH. Daarnaast zijn op het Kromhout gedragsinterventies ingezet om zwerfvuil, bijplaatsingen en het te vroeg aanbieden van afvalzakken met plastic verpakkingen, blik en drinkpakken (hierna: pbd), terug te dringen. Ook werden bewoners vanuit de gemeente (afvalcoaches, team Schoon en HVC) gefaciliteerd tijdens twee opruimdagen waar bewoners (grof) afval konden wegbrengen. In 2022 is een nieuw appartementencomplex aan het Kromhout opgeleverd.

We hebben overlast bestreden met preventieve en repressieve middelen. Zo hebben we expertise ingezet van Budle Zorgt (gespecialiseerd in cultuur-sensitieve zorg) die een deel van de overlastgroep in begeleiding nam. Daarnaast hebben we door een combinatie van cameratoezicht, inzet van handhavers en politie, het inzetten van een portier/beveiligger bij het Leger des Heils en het opleggen van wijk- en gebiedsverboden voor notoire overlastveroorzakers daadkrachtig opgetreden bij incidenten en overlast.

Aan het Kasperspad hebben we laagdrempelig contact gezocht met bewoners, door een tijdelijke pop-up buurtkamer te betrekken in het voormalige Yuliuspand. Bewoners hebben in deze straat – in samenwerking met de aandachtsregisseur – via een handtekeningactie kenbaar gemaakt dat zij een verkeersplateau in de straat wensen om de snelheid van automobilisten te kunnen beïnvloeden. Deze wordt – na de sloop en nieuwbouw van het voormalige Yuliuspand – aangelegd via de afdeling Verkeer.

Om overlast en verloedering tegen te gaan en de sociale controle in het gebied te vergroten, is anti-kraak bewoning ingezet in het voormalige Yuliuspand. Dit bracht echter hoge kosten voor de pandeigenaar met zich mee, daarom is deze medio 2022 is beëindigd.

Vanuit het Sociaal domein hebben we, samen met het Leger des Heils, uitvoering gegeven aan de visie 'Van Opvang naar Wonen'. De druk op de maatschappelijke opvang is hoog. Zowel de crisisplekken als de Herstart-plekken op het Kromhout zijn iedere nacht volledig bezet. Waar de instroom, als gevolg van de woon-, asiel-, GGZ- en inflatiecrisis toeneemt, is er geen vergelijkbare toename te zien in de uitstroom richting zelfstandig wonen of andere woonvormen. Met als gevolg dat het aantal benodigde crisisplekken de afgelopen tijd hoger is geworden. Het is de bestuurlijke wens om dit aantal zo snel mogelijk weer af te schalen. De gemeenteraad wordt via een separate raadsinformatiebrief geïnformeerd over de voortgang van dit uitvoeringsprogramma.

Wat hebben we bereikt?

Mede dankzij de nieuwbouw aan het Kromhout en de daarbij behorende aangelegde tuinen constateren we, samen met het bewonersplatform De Buurtplu, dat de verloedering in het Kromhout zichtbaar is verminderd.

De inzet vanuit de visie 'Van Opvang naar Wonen' en de inzet van de manager Opvang van het Leger des Heils heeft er, in de ogen van het bewonersplatform Buurtplu, toe geleid dat het Leger des Heils meer naar buiten treedt, een open houding toont en veel betrokkenheid laat zien. Het bewonersplatform De Buurtplu is van mening dat de overlast van deelnemers in de buurt is afgenomen. Dit heeft mogelijk te maken met de betere omstandigheden waaronder deelnemers in het Leger des Heils verblijven dan voorheen, toen men op grote slaapzalen (met stapelbedden) verbleef. Ook het logboek dat binnen het LdH wordt bijgehouden om de hoeveelheid en aard van klachten van omwonenden te monitoren, ervaart het bewonersplatform als positief. Het LdH heeft door deze open houding veel meer aandacht voor het delen van informatie aan de buurt. Dit zorgt ervoor dat het meer als 'samen' wordt ervaren in plaats van, wij tegen hen. Juist omdat sommige zaken inherent zijn aan deze buurt is een open houding en samenwerking erg prettig.

Wat gaan we doen?

De sloop en nieuwbouw van het voormalige Yuliusgebouw lijkt, mede vanwege het plaatsen van een nieuw riool in het Kromhout (3e kwartaal 2023) nog enige tijd op zich te laten wachten. Verpaupering van het pand ligt hierdoor op de loer en vraagt daarom extra aandacht van alle partijen. De uiteindelijke nieuwbouw zal de buurt een enorme positieve impuls geven.

In het Kromhout gaat de gemeente de bestaande riolering vervangen. Er zijn delen waar de riolering meer dan 90 jaar oud is. Het projectgebied loopt vanaf de Sint Jorisweg tot aan de Blekersdijk. Met de vervanging van het vuilwaterriool leggen we ook een nieuw rioolstelsel voor regenwater. Dit moet ervoor zorgen dat lagergelegen gebieden minder last krijgen van wateroverlast bij zware buien. Nadat de rioleringswerkzaamheden zijn uitgevoerd kan de sloop en nieuwbouw van de voormalige Yulius gebouwen starten. Als de woningbouw gereed is richten we het Kromhout opnieuw in.

Tijdens de voorbereiding van het project is afstemming geweest met het bewonersplatform de Buurtplu en het actiecomité Kromhout-Kasperspad. Gezamenlijk hebben we de belangrijkste risico's vanuit de omgeving bepaald en gekeken naar aandachtspunten voor de uitvoering. Voor de start van de werkzaamheden wordt een bewonersavond georganiseerd voor alle bewoners in het gebied. Tijdens de werkzaamheden houden we de buurt op de hoogte via een BouwApp. Daarnaast organiseren we een 2-wekelijks inloopspreekuur voor de bewoners in de buurtkamer Vrieseweg. Hier beantwoorden de aannemer en omgevingsmanager van de gemeente vragen over de werkzaamheden. Voor de herinrichting gaan we de bewoners betrekken tijdens het ontwerptraject.

Op verzoek van het bewonersplatform bekijken we in hoeverre de centraal gelegen speeltuin verbeterd kan worden en hoe het toezicht op deze locatie kan worden verhoogd. De overlast van alcoholisten rond dit speeltuintje is gedaald, maar het vermoeden bestaat dat drugsgebruikers de laatste tijd meer gebruik maken van dit speeltuintje. De ambitie is om dit speeltuintje te ontwikkelen tot buurtontmoetingsplek, zodat er op een andere (positieve) wijze sociale cohesie en -controle ontstaat. In dit kader is de ambitie om de bewoners van het Kasperspad e.o. nadrukkelijker te betrekken bij de aanpak in het gebied. Er wordt dan ook steviger ingezet op de rol van woningcorporatie Trivire en verdere vergroening in het gebied, alhoewel de verdichting in het gebied dit uitdagend maakt.

Het bewonersplatform wil meer vergroening in de buurt en streeft naar het vergroten van verantwoordelijkheidsgevoel van bewoners in de buurt. Zij spreekt haar zorgen uit over het feit dat de doorstroming binnen het Leger des Heils en de sluiting van de voormalige winteropvang leidt tot een belasting voor het woongebied, met name in de winterperiode. Er wordt prioriteit gegeven aan het selecteren en inrichten van een permanente locatie voor een tijdelijke winteropvang zodat de druk binnen dit gebied structureel verlicht kan worden in de winterperiode. De opening van de tijdelijke winteropvang bij Halmaheiraplein is zichtbaar een verlichting voor de omgeving. Meer informatie over dit traject volgt in de RIB van het uitvoeringsprogramma 'Van Opvang naar Wonen'.

7

Sint Jorisbrug,

8

Sint Jorisweg, Vlindertuin

9

Bij aanvang van de aanpak kenden deze drie locaties, die in elkaars verlengde liggen, uiteenlopende problematiek. Aan de Sint Jorisweg bevonden zich overlastgevende- en verloederde panden en bestonden lichte vermoedens van ondermijning in de straat. Daarnaast bevonden zich in deze straat een Eritrees buurthuis en een coffeeshop. Beide voorzieningen zorgden voor overlast, die met name werd veroorzaakt door bezoekers aan het buurthuis en de coffeeshop.

Aan de Sint Jorisbrug bevond zich een pand waarin uitgestroomde deelnemers, van zowel het Leger des Heils als andere hulpverlenende organisaties, onder ambulante begeleiding toewerkten naar zelfstandig wonen. Een deel van deze bewoners zorgde voor geluidsoverlast in en rond het pand en overlast door openlijk gebruik van verdovende middelen op straat.

In de Vlindertuin, een adoptieproject van omwonenden, was sprake van overlast door alcoholgebruikers.

Wat hebben we gedaan?

In de afgelopen periode is de focus gelegd op het verminderen van overlast door de coffeeshop, het pand aan de Sint Jorisbrug en het Eritrees buurthuis. Dit heeft geleid tot gesprekken met de exploitanten van zowel het Eritrees buurthuis als de coffeeshop en controles op de wijze van exploitatie van deze ondernemingen, uitgevoerd door de Omgevingsdienst ZHZ en het team Veiligheid van de gemeente. Als gevolg hiervan is de (onwettige) functie van het Eritrees buurthuis inmiddels opgeheven en is er een Eritrese supermarkt gevestigd. De overlast voor bewoners rond de coffeeshop bestond voornamelijk uit verkeers- en parkeeroverlast. Hiervoor is bij de verlenging voor de vergunning de bijzondere voorwaarde opgenomen dat de exploitant vanaf 16.00 uur een herkenbare verkeersbegeleider inzet om de verkeersdoorstroming van consumenten te begeleiden.

Het team handhaving en de aandachtregisseur monitoren deze inzet doorlopend, terwijl de betreffende locatie ook meerdere keren per jaar wordt gecontroleerd door team handhaving en de politie op naleving van de overige vergunningsvoorwaarden.

Om de overlast in en rond het pand aan de Sint Jorisbrug terug te kunnen dringen, is het plaatsingsproces voor bewoners, die ambulante begeleiding nodig hebben, aangescherpt en zijn de huurcontracten van enkele overlast gevende bewoners ontbonden. Dit heeft ertoe geleid dat er over een langere periode geen overlastmeldingen zijn gedaan, wat door omwonenden, vertegenwoordigd in het bewonersplatform wordt bevestigd. Wél kent de omgeving van dit pand nog aantrekkingskracht op middelengebruikers, die zich hier, uit het zicht op een bankje naast het pand, hier verzamelen. Uit gesprekken met bewoners blijkt dat dit het onveiligheidsgevoel op deze locatie vergroot.

Ditzelfde geldt voor de locatie Vlindertuin. Hier verzamelen zich bij tijd en wijle alcohol- of verdovende middelen gebruikers (veelal deelnemers van het Leger des Heils), die voor een subjectief onveiligheidsgevoel zorgen en verantwoordelijk lijken voor een grote hoeveelheid zwerfafval. Door de inzet van de wijkagent, handhavers en SUS-wachten is samenscholing in de tuin verminderd, maar blijft dit een aandachtspunt. Bewoners uit de omgeving van de Vlindertuin melden overlast rechtstreeks bij het Leger des Heils, die middels een logboek alle meldingen monitort en daarop in zet.

Om het aantal overlastgevende panden (inclusief haar bewoners) terug te dringen, hebben het ondermijningsteam en controleurs van Bouw- en Woningtoezicht zich ingezet om een goed beeld te krijgen van de situatie. Op basis daarvan kan worden geconcludeerd dat de exploitatie van enkele panden te wensen overlaat. In samenwerking met de Omgevingsdienst ZHZ en de afdeling Openbare Orde en Veiligheid worden interventies voorbereid om de overlast te bestrijden. Dat heeft in een enkel geval al tot aanhouding van een drugshandelaar en bestuurlijke sluiting van het pand geleid. Er heeft ook een prostitutiecontrole plaatsgevonden. De komende periode verwacht de aandachtregisseur nog meer interventies.

Wat hebben we bereikt?

De Vlindertuin is in sociaal opzicht een aanwinst voor de buurt. Jaarlijks vinden hier meerdere bewonersactiviteiten plaats. Een fysieke ingreep die hier inmiddels is uitgevoerd, is de vervanging van de omheining van de Vlindertuin, die daarmee een positieve (fysieke impuls) kreeg. Wel constateren het bewonersplatform de Buurtplu en het Actiecomité dat de Vlindertuin nog regelmatig bezocht wordt door deelnemers van het LdH, wat soms een grote hoeveelheid zwerfafval met zich brengt.

Wat gaan we doen?

Om de locatie Vlindertuin onaantrekkelijk te maken voor potentiële overlastgevers wordt, in samenwerking met het bewonersplatform, bekeken hoe de sociale controle kan worden geïntensiveerd. Daarnaast zetten we vanaf 1 maart 2023, het BST in om het zwerfafval op deze locatie op te ruimen. Om verpaupering van de Sint Jorisweg (beschermd stadsgezicht) tegen te gaan zullen pandeigenaren en ondernemers proactief worden benaderd door de aandachtregisseur om in gezamenlijkheid verbeteringen aan te kunnen brengen. Hierbij zal aandacht worden besteed aan zowel de fysieke staat van de panden als de wijze van exploitatie en verhuur. Daarnaast dient de huidige omheining van de Vlindertuin een verbeterde uitstraling te krijgen en blijft actieve monitoring van de situatie rond de coffeeshop van belang om overlast in de nabije toekomst te voorkomen. Op enkele panden zal vanuit Team Ondermijning nader onderzoek worden ingezet en de gebruikerslocatie onder de Sint Jorisbrug dient, na het gereedkomen van de appartementen aan het 'korte' Kromhout, onaantrekkelijk gemaakt te worden.

Een blik van buitenaf (OCD-cijfers)

Voor de start van het plan van aanpak (in 2019) heeft het OCD een onderzoek gedaan naar de leefbaarheids- en veiligheidsbeleving (0-meting) van bewoners van het gebied. In opdracht van de gemeente voert het OCD voor de looptijd van het plan van aanpak (t/m 2024) ieder jaar een herhalingsmeting uit. Ook in dit onderzoek houden we drie pijlers aan: sociaal, fysiek en veilig.

Om de ontwikkeling binnen deze pijlers te meten, hanteren we daarom de volgende indicatoren:

Pijler	Indicator	2020	2021	2022
Algemeen	Rapportcijfer prettig wonen	6,0	6,6	6,8
Sociaal	Schaalscore sociale samenhang (hoe hoger, hoe beter)	-	5,3	5,3
Fysiek	Schaalscore fysieke verloedering (hoe hoger, hoe meer verloedering)	52%	47%	40%
Veilig	Schaalscore sociale overlast (hoe hoger, hoe meer overlast)	53%	47%	40%

Schema 1: de pijlers en indicatoren van het plan van aanpak leefbaarheid Kromhout-Kasperspad (OCD, 2022)

We zijn tevreden met de resultaten van het onderzoek naar de leefbaarheids- en veiligheidsbeleving van de bewoners van het gebied. De laatste meting laat een aantal verbeteringen zien op het gebied van leefbaarheid. We dat hopen we deze stijgende lijn vasthouden als resultaat van de integrale aanpak samen met partners en bewoners. Waar buurtbewoners in 2020 nog gemiddeld een 6,0 gaven voor 'het prettig wonen in de buurt', is dit cijfer in 2022 gestegen naar een 6,8 (OCD, 2022). De komende periode streven we, samen met het bewonersplatform, het Actiecomité Kromhout-Kasperspad en de overige betrokken professionele partijen, naar verdere stijging van het rapportcijfer prettig wonen.

Een blik op de toekomst

We zijn op de goede weg. In de afgelopen twee jaar hebben professionals en bewoners elkaar gevonden in het gezamenlijk streven naar een leefbaarder en veiliger buurt. We constateren dat de inzet in de afgelopen periode heeft geleid tot (meer) wederzijds begrip, horen en gehoord worden en concrete positieve resultaten.

De realisatie van de buurtvoorziening, waar sociale activiteiten mogelijk zijn gemaakt en waar bewoners en professionals elkaar (bijna) dagelijks ontmoeten, is in dat opzicht een mijlpaal. De regelmatige aanwezigheid van professionals draagt daarnaast bij aan een zichtbare overheid, die zowel vanuit preventief als repressief oogpunt optreedt waar dat nodig is. Toch zijn we er nog niet. Alhoewel de leefbaarheidsscore van een 6,0 naar een 6,8 is gestegen en de schaalcores voor fysieke verloedering en sociale overlast zijn gedaald, ziet het Actiecomité Kromhout-Kasperspad geen verbetering ten opzichte van 2020. Ook de professionals zien nog genoeg kansen. De komende periode vraagt een stevigere inzet op vergroening, sociale samenhang en het tegengaan van fysieke verloedering. Terwijl de ontwikkelpunten uit de evaluatie van de visie 'Van Opvang naar Wonen' input zijn voor verdere ontwikkeling van beleid (toezegging 210323/T5). Het tegengaan van overlast in het gebied vraagt hierbij ook de komende periode om structurele aandacht. Denk hierbij aan de aanscherping van de persoonsgerichte aanpak.

De looptijd van het plan van aanpak loopt in 2024 af. Dit gebied zal altijd de nodige aandacht vragen. Daarom is het belangrijk om hier ook na de afloop van het plan van aanpak zorg voor te dragen, op een manier die past bij de bestaande structuren van de organisatie. De positie en financiering van de buurtvoorziening en het voorzetten van de manier waarop we integraal met bewoners en professionals samenwerken, zijn daarbij van groot belang.

Financiën

Voor de periode 2020-2024 is een bedrag van € 1.500.000,- gereserveerd voor de aanpak Kromhout-Kasperspad. De onttrekking aan de reserves over 2022 is € 171.000,- lager dan begroot. Dit wordt onder meer veroorzaakt door het feit dat fysieke ingrepen aan de infrastructuur en snelheidsbeperkende maatregelen niet konden plaatsvinden vanwege het vervangen van de gehele riolering aan het Kromhout en de sloop- en nieuwbouw ontwikkelingen aan het Kasperspad. Deze werkzaamheden worden in de komende jaren alsnog verwacht.

